Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok VII Wilno, dn. 25 stycznia 1933 r. Nr. 2

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

PRENUMERATA:
Rocznie 15 zł.
Półrocznie 8 zł.
Nr. pojed. 80 gr.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Wilno, zaułek Bernardyński 6 m. 1
Konto P. K. O. № 80.883 lub 81.418
Chrześcijański Bank Spółdzielczy
na Antokolu w Wilnie.

OGŁOSZENIA:
1/1 strona 48 zł.
1/2 strony 24 zł.
1/4 strony 12 zł.
1/8 strony 8 zł.

Agnoscite quod agitis: imitamini quod tractatis. *Pont. Rom.*

TREŚĆ ZESZYTU.

Rok VII Wilno, dn. 25 stycznia 1933 r. Nr. 2

WIADOMOŚCI
ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

PRENUMERATA:
Rocznie 15 zł.
Półrocznie 8 zł.
Nr. pojed. 80 gr.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Wilno, zaułek Bernardyński 6 m. 1
Konto P. K. O. № 80.883 lub 81.418
Chrześcijański Bank Spółdzielczy
na Antokolu w Wilnie.

OGŁOSZENIA:
1/1 strona 48 zł.
1/2 strony 24 zł.
1/4 strony 12 zł.
1/8 strony 8 zł.

Agnoscite quod agitis: imitamini quod tractatis. *Pont. Rom.*

DZIAŁ URZĘDOWY.

ZARZĄDZENIA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

List Ojca św. do Księży Kardynałów polskich [1]).

UKOCHANYM SYNOM NASZYM

Aleksandrowi tytułu św. Augustyna św. Rzymskiego Kościoła Kardynałowi Prezbiterowi Kakowskiemu, Arcyb. Warszawskiemu, Augustowi tytułu Najśw. Maryi Panny Pokoju św. Rzymskiego Kościoła Kardynałowi Hlondowi, Arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu i Poznańskiemu.

PIUS XI PAPIEŻ.

Ukochani Synowie Nasi,
pozdrowienie i błogosławieństwo apostolskie.

Z wielkiem zadowoleniem i radością dowiedzieliśmy się, że gorliwy Episkopat Polski na niedawno odbytej konferencji jednomyślnie uchwalił, żeby uroczyście był obchodzony tydzień, poświęcony zjednoczeniu ze Stolicą Piotrową chrześcijan, oderwanych od jedności. Wszystkie bowiem sposoby i usiłowania ludzi dobrej woli, które do tego celu zmierzają, ten przedewszystkiem będą miały skutek, że z jednej strony katolicy polscy jaśniej i głębiej zrozumieją swój specjalny obowiązek do współdziałania, każdy według własnych sił, w zjednoczeniu jaknajwiększej liczby braci; z drugiej strony — sami bracia błądzący odczują, jak usilnie jest pożądany przez katolików ich powrót do jednej

[1]) Według K. A. P-wej.

owczarni, z jaką radością będą przyjęci, jeżeli do miłującej Matki Kościoła powrócą, która zawsze ich kocha i zawsze za nimi do Boga się modli. Te wysiłki i pobożne modły do Boga tem żarliwiej i tem usilniej będą w roku bieżącym zanoszone z uwagi na to, że w okresie uroczystości jubileuszowych jednocześnie przesławnem dziełem Odkupiciela będzie rozważane ustanowienie na najmocniejszym fundamencie — Piotrze Kościoła, który jako mistyczne Ciało Chrystusa, jak mówi św. Paweł, nie może być rozdzielony. My zaś razem z wami, wzniósłszy modły do Boga, wszystkie wasze poczynania, które mają się przyczynić do pojednania braci, z ojcowską życzliwością popieramy; oprócz tego, pragnąc dać nowy dowód Naszej troski względem synów Kościoła wschodniego, załączone przy niniejszem pieniądze wam przesyłamy w tym celu, abyście uchodźcom ze Wschodu, pozostającym w nędzy, bez różnicy narodowości i wyznania, przychodzili z pomocą, wyrażając przytem ubolewanie, że w obecnych ciężkich czasach nie możemy więcej ofiarować. Zresztą nie wątpimy, że i Biskupi i zacny lud wierny, wszyscy w miarę możności zechcą przyjść z pomocą z całą szczodrobliwością swym braciom w tych rzeczach, które są im konieczne. Wiemy zaiste, w jak trudnych ekonomicznie warunkach, zresztą jak i cały świat, znajdują się Polacy, a także nie tajną jest dla Nas rzeczą, że wielu z nich znajduje się w najbardziej opłakanem położeniu, a niektórzy nawet do ostatniej nędzy są doprowadzeni, podobnież jak i uchodźcy ze Wschodu; wiemy jednak także, że miłość tak jest gorliwa, iż ze wzrostem potrzeb i sama wzrasta, tak jest przemyślna i szczodrobliwa, że potrzebę biednego i sposób pomocy biedniejszemu bratu potrafi znaleźć. Jednocześnie z temi życzeniami i usiłowaniami naszemi usilnie zachęcamy Synów, od ojcowskiego domu oderwanych, ażeby czemprędzej znaleźli na łonie Kościoła pokój i zbawienie, Boga zaś Wszechmogącego, który umysły i serca ludzkie łaską swą skutecznie porusza, najusilniej błagamy, ażeby zajaśniał radosny dzień, w którymby się dokonała jedność i zgoda wyznawców Wiary chrześcijańskiej. Tymczasem, jako zadatek tego zbawiennego pojednania i dowód Naszej szczególnej miłości, udzielamy apostolskiego błogosławieństwa Wam, ukochani Synowie Nasi, i wszystkim innym Biskupom Polski, oraz wszystkim wiernym, a specjalnie tym, którzy przyczynią się wysiłkiem i pracą do uświetnienia tego uroczystego tygodnia.

Dan w Rzymie, u świętego Piotra, 6 stycznia, w dzień Objawienia Pańskiego, roku Pańskiego 1933, pontyfikatu Naszego 11.

Pius Papież XI.

ZARZĄDZENIA ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO.

Zbiórka na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Referat Szkolny.
Wilno, dn. 21 stycznia 1933 r. Nr. 24.

Kurja Metropolitalna Wileńska, zgodnie z wolą J. E. Księdza Arcybiskupa-Metropolity, usilnie poleca PPWW. Duchowieństwu archidiecezji popieranie akcji Komitetu Wojewódzkiego i jego oddziałów w poszczególnych powiatach i gminach w sprawie „Zbiórki na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą“.

Zbiórka dla zasilenia najpilniejszych potrzeb szeregu szkół polskich zagranicą odbędzie się w czasie od 31 stycznia do 10 lutego 1933 r. na terenie całej Rzeczypospolitej; ludność katolicka archidiecezji winna wedle możności wziąć w niej udział.

Ks. L. Żebrowski,
Radca Kurji.

Chrześcijańskie Związki Zawodowe.

ARCYBISKUP-METROPOLITA WILEŃSKI
Wilno, dn. 25. I. 1933 r. № 11.088.

Jego Ekscelencja Ksiądz Arcybiskup-Metropolita gorąco poleca W. Duchowieństwu m. Wilna i całej archidiecezji sprawę, poruszoną w nast. odezwie Centrali Chrześc. Zw. Zaw. w Wilnie:

Do P Wielebnego Duchowieństwa.

Chrześcijańskie Związki Zawodowe: malarzy, stolarzy, cieśli, murarzy, betoniarzy, garncarzy, ślusarzy, mechaników, koncesjonowanych elektromonterów, wobec strasznego bezrobocia, zwracają się do PWielebnego Duchowieństwa z prośbą o łaskawe zlecanie robót swoim członkom.

Za uczciwość i fachowe wykonanie prac, o ile roboty zlecane będą za pośrednictwem Centrali (ul. Metropolitalna 1), pomienione Związki dają gwarancję.

Łagodzenie w ten sposób bezrobocia umożliwi byt w tak ciężkich czasach robotnikowi chrześcijańskiemu.

Centrala Chrześcijańskich Związków Zawodowych w Wilnie

(—) Wł. Ostrowski. (—) Ks. Mgr. A. Mościcki. (—) Adw. M. Engiel.

Ks. J. Ostrejko.
w/z. Kancl. Kurji.

RUCH PERSONALNY.

Pismem z dn. 13 stycznia 1933 r. N. 10.883, J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita zamianował ks. dr. Jana Kozaka, prefekta Gimnazjum SS. Nazaretanek w Wilnie, Moderatorem Archidiecezjalnym Sodalicyj Mar. uczenic szkół średnich w archidiecezji wileńskiej.

Ks. J. Ostrejko
w/z. Kancl. Kurji.

ZARZĄDZENIA PRAWNO-PAŃSTWOWE.

Ustawa z dnia 17 marca 1932 r.

o składkach na rzecz Kościoła katolickiego.

(Dz. U. R. P. Nr. 35, roku 1932, poz. 358).

Art. 1. Dla pokrycia wydatków na potrzeby kościelne parafji służyć mogą, jako środek pomocniczy składki, przewidziane w ustawie niniejszej.

Art. 2. Składki są: a) zwyczajne i b) nadzwyczajne i mogą być wymierzane i pobierane niezależnie jedna od drugiej.

Art. 3. Do opłacania składek zwyczajnych są obowiązani:

a) katolicy tego samego obrządku, zamieszkali w obrębie parafji, o ile opłacają przynajmniej jeden z podatków, wyszczególnionych w art. 4 pkt. 1,

b) katolicy tego samego obrządku bez względu na ich miejsce zamieszkania, o ile posiadają w okręgu parafji nieruchomość albo przedsiębiorstwo przemysłowe, lub handlowe, względnie wykonywują zajęcie przemysłowe i opłacają z tego tytułu przynajmniej jeden z podatków, wyszczególnionych w art. 4 pkt. 2.

Art. 4. Podstawę obliczenia składek zwyczajnych w okręgu parafji stanowią:

1) Dla osób wymienionych w art. 3 lit. a):

a) państwowy podatek dochodowy oraz

b) państwowe podatki: gruntowy bez oddzielnego dodatku i degresji; podatek od nieruchomości w gminach miejskich i niektórych budynków w gminach wiejskich, oraz przemysłowy, pobierany w formie świadectw przemysłowych.

2) Dla osób wymienionych w art. 3 lit. b): państwowe podatki: gruntowy bez oddzielnego dodatku i degresji i podatek od nieruchomości w gminach miejskich i niektórych budynków w gminach wiejskich, oraz przemysłowy, pobierany w formie świadectw przemysłowych, przypadające od położonych w parafji gruntów i nieruchomości budynkowych albo też od wykonywania w parafji przedsiębiorstw lub zajęć przemysłowych.

Podstawę obliczenia stanowi wymiar wyżej wspomnianych podatków za rok, poprzedzający rok poboru składek kościelnych.

Podatek dochodowy, wymierzony od dochodu z uposażeń służbowych emerytur i zaopatrzeń osób, należących do parafij wojskowych, nie stanowi podstawy obliczenia składek kościelnych na rzecz parafij niewojskowych.

Art. 5. Składka zwyczajna winna być oznaczona w formie procentowego dodatku do podstawy obliczenia.

Wszelkie zwolnienia od podatków, wyszczególnionych w art. 4, przysługujące bądź pewnym osobom, bądź pewnym przedmiotom na mocy ustaw

podatkowych, jak również zmiany w wymiarze podatków, stanowiących podstawę obliczenia składek, mają analogiczne zastosowanie do tych składek.

Art. 6. Dla uchwalenia składek zwyczajnych zgromadzenie parafjalne, składające się z osób, opłacających w parafji składki w myśl art. 3, wybiera przedstawicielstwo w ilości od 6 do 15 członków oraz tyluż zastępców z tem, że parafje, liczące do 1000 parafjan, wybierają 6 członków, parafje od 1000 do do 5000 parafjan — członków 12, a parafje ponad 5000 wybierają 15 członków.

W parafjach, mających patrona, zobowiązanego do szczegółowych świadczeń wobec kościoła, liczba członków przedstawicielstwa zwiększa się o osobę patrona lub jego zastępcę. Patron lub jego zastępca muszą odpowiadać warunkom art. 13 niniejszej ustawy.

Do przedstawicielstwa należy miejscowy proboszcz lub jego urzędowy zastępca.

Przedstawicielstwo wybiera ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę, sekretarza i skarbnika.

Regulamin wyboru przedstawicielstwa określa rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Zgromadzenie parafjalne zwołuje na wniosek miejscowej rady parafjalnej, utworzonej zgodnie z prawem kanonicznem, miejscowy duszpasterz, który z urzędu na tem zgromadzeniu przewodniczy.

O terminie zgromadzenia parafjalnego duszpasterz obwieszcza z podaniem porządku dziennego zgromadzenia na dwa tygodnie przed terminem zapomocą dwukrotnego ogłoszenia podczas nabożeństwa głównego w niedzielę lub w dni świąteczne z ambony, zapomocą wywieszenia zawiadomienia na drzwiach kościelnych, oraz ewentualnie zapomocą dwukrotnego w odstępach tygodniowych ogłoszenia w miejscowem czasopiśmie.

Art. 7. Zwyczajne składki nie mogą przewyższać rocznie 5% podstawy obliczenia, mogą być uchwalone na okresy nie dłuższe niż 5 lat i przeznaczone są na zasilenie funduszów, któremi rozporządza rada parafjalna.

Nałożenie składki zwyczajnej wyższej od przewidzianej w poprzednim ustępie może mieć miejsce w wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, i w razie stwierdzenia konieczności, wymaga zatwierdzenia, na wniosek Ordynarjusza, wojewódzkiej władzy administracji ogólnej w porozumieniu z izbą skarbową.

Rada parafjalna zawiadamia pisemnie każdą z osób, wymienionych w art. 3, o wysokości składki i o terminie jej płatności, oraz przeprowadza pobranie składki.

Nie uiszczone w terminie składki ściągają przymusowo na wniosek rady parafjalnej zarządy gmin w trybie, przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1929 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342).

Art. 8. Składkami zwyczajnemi zarządza rada parafjalna.

Art. 9. Do składek nadzwyczajnych stosują się analogiczne postanowienia art. 3, 4 i 5 z tem, że składki te użyte być mogą tylko na wydatki, związane z budową, przebudową i konserwacją świątyń oraz innych budynków kościelnych, jak również na wydatki, związane z założeniem, urządzeniem i rozszerzeniem cmentarzy grzebalnych, gdy zwyczajne, przeznaczone dla tych celów, dochody kościelne okażą się nie wystarczające.

Składkę nadzwyczajną uchwala przedstawicielstwo, powołane zgodnie z art. 6 ustawy niniejszej.

Składki nadzwyczajne mogą być tylko jednorazowe, przyczem pobranie ich może być rozłożone na szereg lat.

Od obowiązku uiszczenia składki nadzwyczajnej zwolniony jest patron oraz inne osoby, obowiązane na mocy szczegółowych przepisów do specjalnych stałych świadczeń na rzecz parafji, o ile udział patronacki lub roczna wartość tych świadczeń przewyższa kwotę składki, przypadającej w danym roku od wspomnianych osób; w przeciwnym razie osoby te obowiązane są do uiszczania nadwyżki.

Udział patronacki wynosi ustaloną przez przepisy prawne część składki nadzwyczajnej.

Art. 10. Rada parafjalna, przedkładając przedstawicielstwu wniosek o uchwalenie składki nadzwyczajnej, obowiązana jest:

a) przedstawić umotywowaną potrzebę wydatków i cele, na które ma być użyta składka.

b) określić na podstawie przedstawionego kosztorysu wysokość projektowanej składki i ilości lat, w ciągu których składka ma być pobrana.

Art. 11. Do wykonania uchwały przedstawicielstwa o nałożeniu składki nadzwyczajnej powołany jest komitet wykonawczy.

Komitet wykonawczy składa się nie mniej niż z 3 i nie więcej niż z 6 członków, tyluż zastępców oraz z miejscowego duszpasterza.

$^1/_3$ członków komitetu mianuje właściwy Ordynarjusz, $^2/_3$ członków wybiera przedstawicielstwo ze swego grona na okres trwania uchwalonych prac. Członkowie komitetu wykonawczego wybierają ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę, skarbnika i sekretarza.

Komitet wykonawczy układa budżet i plan robót, które mają być wykonane i których koszty mają być pokryte z uchwalonej składki nadzwyczajnej. Komitet wykonawczy przedstawia projekt budżetu i planu robót Ordynarjuszowi, który zwraca się do właściwych władz państwowych o ich zatwierdzenie i czuwa nad ich wykonaniem.

Przewidziane roboty komitet wykonawczy może przeprowadzić we własnym zarządzie lub zlecić ich wykonanie osobie trzeciej.

Komitet wykonawczy jest upoważniony do uskutecznienia wydatków jedynie na te cele, które zostały uchwalone przez przedstawicielstwo, oraz do zarządzania jedynie temi sumami, które wpływają ze składki nadzwyczajnej, jako też ewentualnie przekazanem przez radę parafjalną na te cele.

Za zezwoleniem izby skarbowej w porozumieniu z wojewódzką władzą administracji ogólnej, wydanem na wniosek właściwego Ordynarjusza, komitet wykonawczy może w wyjątkowych wypadkach zaciągać pożyczki do wysokości $^3/_4$ uchwalonej składki nadzwyczajnej.

Działalność komitetu wykonawczego powinna być zgodna z ust. 2 i 3 art. XIV Konkordatu pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzecząpospolitą Polską, podpisanego w Rzymie dnia 10 lutego 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 501) oraz wskazówkami prawa kanonicznego co do przepisów liturgicznych i sztuki kościelnej.

Art. 12. Przedstawicielstwo wybierane jest przez równe, tajne i bezpośrednie głosowanie. Prawo wybierania zależne jest od następujących warunków:

a) obywatelstwo polskie,

b) przynależność do Kościoła katolickiego i danego obrządku,
c) 24 lat ukończonych,
d) opłacanie podatków w myśl art. 3.

Na czas postępowania upadłościowego, utraty praw obywatelskich, ubezwłasnowolenia i kary więziennej prawo wybierania ulega zawieszeniu.

Przy wyborach rozstrzyga zwykła większość głosów, w razie równości głosów rozstrzyga los, który z kandydatów jest wybrany.

Art. 13. Członkiem przedstawicielstwa i komitetu wykonawczego tak z nominacji jak z wyboru może być każda osoba, posiadająca prawo wybierania, okończonych 30 lat i korzystająca w pełni z praw cywilnych.

Prawo wybieralności nie przysługuje osobie, znanej z bezrządu co do majątku lub ze złych obyczajów.

Mandat członka, względnie jego zastępcy, wygasa w razie utraty jednego z warunków, wymienionych w ust. 1.

Art. 14. Do kompetencji przedstawicielstwa w sprawie nałożenia składki nadzwyczajnej należy:
a) uchwalanie zgodnie z art. 9 ust. 1 celów lub robót, na które składka nadzwyczajna ma być pobrana,
b) uchwalenie wysokości składki nadzwyczajnej,
c) określanie ilości lat, w ciągu których składka ma być pobrana,
d) wybór $^{2}/_{3}$ komitetu wykonawczego.

Uchwały przedstawicielstwa umieszczane być winny w protokóle, który po podpisaniu przez przewodniczącego i sekretarza przekazuje się komitetowi wykonawczemu.

Art. 15. Składa nadzwyczajna może być pobrana w ratach rocznych. Uchwały przedstawicielstwa i komitetu wykonawczego o składce nadzwyczajnej wymagają zatwierdzenia, na wniosek Ordynarjusza, wojewódzkiej władzy administracji ogólnej w porozumieniu z izbą skarbową.

Nowa składka może być nałożona po spłaceniu składki poprzedniej.

Składkę nadzwyczajną pobiera komitet wykonawczy, który zawiadamia pisemnie każdą z osób, wymienionych w art. 3, o wysokości składki i o terminie jej płatności oraz przeprowadza pobranie składki. Nie uiszczone w terminie składki ściągają przymusowo na wniosek komitetu wykonawczego zarządy gmin w trybie, przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342).

Art. 16. Postępowanie szczegółowe przy układaniu spisu członków zgromadzenia parafjalnego przy wymiarze i poborze składek, przy zatwierdzaniu uchwał w sprawie nałożenia składki nadzwyczajnej, przy ustalaniu planu robót i wydatków oraz właściwość władz państwowych określa rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych. Zasady tego rozporządzenia będą uzgodnione z właściwą władzą duchowną.

Art. 17. Ustawa niniejsza uchyla wszystkie dotychczasowe przepisy, dotyczące pobierania podatków, względnie składek kościelnych, z wyjątkiem przepisów, określających wymiar udziału patrona (datku patronackiego), które do czasu nowego układu, przewidzianego w art. XXI Konkordatu, pozostają w mocy.

Sprawy, wszczęte na podstawie uchwał reprezentacyj gminnych i dozorów kościelnych w województwach poznańskiem, pomorskiem oraz na podsta-

wie uchwał konkurencyjnych w województwach krakowskiem, lwowskiem, tarnopolskiem i stanisławowskiem powinny być zakończone w ciągu jednego roku od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej zgodnie z przepisami prawnemi, które obowiązywały w tych województwach przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

Sprawy, nie zakończone w tym czasie, będą powierzone komitetom wykonawczym, przewidzianym w ustawie niniejszej.

Art. 18. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Art. 19. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1934 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor.*
Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego: *B. Żongołłowicz.*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki.*
Minister Skarbu: *Jan Piłsudski.*

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Jak pracować w bractwach trzeźwości.

Bractwa trzeźwości opierają się na idei umiarkowania, żądając abstynencji tylko od napojów mocnych, jednak mogą tworzyć oddziały, czyli sekcje całkowitych abstynentów.

Zadaniem bractwa jest troska o trzeźwość w parafji za pomocą środków przyrodzonych i nadprzyrodzonych.

Rozwój bractwa zależy głównie od sprężystego kierownictwa. Bractwem kieruje, jako moderator, miejscowy proboszcz lub z jego polecenia inny kapłan. Oprócz tego wybierają członkowie co rok na walnem zebraniu ze swego grona czterech starszych do pomocy moderatorowi. Jeden ze starszych jest zastępcą moderatora i może nosić nazwę prezesa, drugi jest sekretarzem i bibljotekarzem, trzeci — skarbnikiem, a czwarty kieruje działem abstynenckim. Do tych członków zarządu dochodzi kierownik, lepiej kierowniczka, oddziału dzieci, który musi być całkowicie abstynenckim.

Ci czterej, albo pięciu, stanowią zarząd bractwa. Na członków zarządu należy wybierać ludzi, mających zrozumienie i dużo gorliwości do sprawy trzeźwości narodu, nadto powinni oni posiadać zdolności do kierowania organizacją. Muszą to być ludzie wzorowi, którzy bractwu świecić będą własnym przykładem,

na ich barkach bowiem spoczywa odpowiedzialność za losy i rozwój całego bractwa. Zarząd jest głową każdej organizacji, i od tej głowy zależy, czy pójdziemy naprzód, czy też będziemy się cofali.

Zarząd jest głową bractwa, a źrenicą tej głowy powinien być prezes. Skończyły się te czasy, kiedy za prezesa i zarząd wszystko robił moderator. Kapłani mają dziś coraz więcej pracy, nie można więc wszystkiego na ich barki składać. Kapłan się nie rozerwie i dlatego tam, gdzie zarząd nie pracuje, bractwo mizernie wegetuje, a z czasem i zupełnie upada.

Jest rzeczą bardzo pożądaną, aby prezesem był całkowity abstynent. Podziała to bardzo dodatnio na dorosłych i młodzież bracką. Prezes obmyśla plan pracy i przedstawia go na posiedzeniach zarządowych. Prezes — to wódz i ojciec całej gromady niepijących. Jako wódz obmyśla plany, poleca wykonanie i dopilnowuje, aby zostały dobrze wykonane; on bowiem odpowiada za działalność całego zarządu. Jako ojciec kocha swe stowarzyszenie i pracuje dlań ochoczo. On zwołuje posiedzenia zarządowe, zebrania plenarne i walne. Przybywa na te zebrania z przygotowanym porządkiem dziennym i przewodniczy na nich. Członkom wyraża uznanie i pochwały, nigdy zaś nie gani ich szorstko, ani publicznie. Nie zraża się doznanemi przykrościami, bo mu wyższy cel przyświeca. Prezes reprezentuje bractwo nazewnątrz za zgodą każdorazową moderatora, biorąc udział w uroczystościach i obchodach innych organizacyj.

Sekretarz powinien być w stałym kontakcie z prezesem. Najważnjejszą jego czynnością jest spisywanie protokułów z wszelkich zebrań. Od sekretarza również zależy, by umiejętną reklamą przyciągać członków i gości na zebrania i wszelkie imprezy bractwa. Sekretarz dalej prowadzi listę członków. On załatwia wszelką korespondencję, którą wraz z prezesem podpisuje.

W każdem bractwie powinna znajdować się choć skromna bibljoteczka treści przeciwalkoholowej. Wypożyczać z niej można książki członkom i sympatykom. Sekretarz więc, jako bibljotekarz, starać się powinien o powiększenie bibljoteki przez zbieranie dobrowolnych datków za wypożyczanie książek. Następnie prowadzi katalog i dokładny rejestr wypożyczających.

Wydawaćby się mogło, że skarbnik w bractwie jest zbyteczny, bo w myśl statutu nie obowiązują członków żadne składki. Trudno sobie jednak wyobrazić organizację, którąby istniała, nie mając środków pieniężnych na najkonieczniejsze potrzeby. Otóż

tutaj skarbnik ma wdzięczne pole do pracy. Może zbierać dobrowolne datki na pokrycie kosztów sali, światła, kancelarji podczas zebrań plenarnych i uroczystości brackich. Datki te mogą być stosunkowo znaczne, o ile zarząd postara się o jaknajpiękniejsze urozmaicenia. Pozatem nikt nie poskąpi grosza na Msze św. za zmarłych członków, oraz na przedpłatę „Przyjaciela Trzeźwości".

Kierownik oddziału abstynenckiego łączy wszystkich, którzy złożyli przyrzeczenie zupełnej abstynencji. Należy tutaj i młodzież pozaszkolna, która może tworzyć swoją własną sekcję w tym oddziale. Powinien on pracę w oddziale poważnie traktować, dążąc przedewszystkiem do pogłębienia znajomości sprawy alkoholizmu wśród członków. Zebrania oddziału abstynenckiego odbywają się osobno; pozatem członkowie oddziału są obecni na każdem zebraniu całego bractwa.

Kierowniczką oddziału dzieci powinna być osoba, umiejąca z dziećmi się obchodzić, i oczywiście abstynentka. Urządza ona z dziećmi zebrania i pogadanki, oraz zabawy, wycieczki, przedstawienia, występy z deklamacjami i innemi popisami na zebraniach plenarnych całego bractwa.

Jeżeli chcemy zapewnić ciągłość pracy, powinniśmy wybierać zastępców i dawać im sposobność, aby mogli dorywczo sprawować rozmaite urzędy i tą drogą zaprawiać ich do pracy organizacyjnej.

Według statutu zarząd zbiera się conajmniej 4 razy do roku, lecz lepiej jest zbierać się częściej, bo od posiedzeń zarządu zależy cała praca i rozwój organizacji.

Duchowym przywódcą bractwa jest moderator, który zatwierdza każdorazowy zarząd i wszystkie uchwały. Moderator może przewodniczyć na zebraniach w razie nieobecności prezesa lub na jego prośbę i winien być informowany przez zarząd o wszelkiej działalności zarządu i bractwa.

Do czego ma zmierzać działalność bractwa?

1) Bractwo stara się o pozyskanie jaknajwiększej ilości członków, a szczególniej troszczy się o pozyskanie młodzieży. Statut wymaga od członków niżej 18 lat życia zupełnej abstynencji. Dzieci mogą być przyjęte do bractwa po 1-ej Komunji św. Tylko tam bractwa będą miały zapewniony byt i rozwój, gdzie będzie zwrócona należyta uwaga na wczesne pozyskanie dzieci i młodzieży.

2) Zadaniem bractwa jest uświadamiać członków i całą parafję o alkoholizmie słowem i drukiem.

W kwestji alkoholizmu panują w społeczeństwie naszem

zapatrywania kompletnie fałszywe, zacofane, niezgodne z etyką katolicką, ani ze zdobyczami wiedzy. Bardzo mało mamy ludzi, którzy kwestję alkoholizmu znają i którzy mogliby występować przed szerszem forum, celem szerzenia idei abstynenckiej. Lecz w każdem bractwie może znaleźć się kilku, którzy okażą do tej sprawy większe zainteresowanie. Niechajby ci przynajmniej korzystali z kursów przeciwalkoholicznych, niechby zgromadzali się częściej w celu pogłębienia swych wiadomości i przygotowania na ten temat odczytów dla innych organizacyj. Poza odczytami szerzyć propagandę drukiem za pomocą ulotek, plakatów, obrazów, przeźroczy. Dla czynnych bractw w tym kierunku, może przyjść z pomocą finansową Koło Księży Abstynentów.

3) Bractwo, według statutu, zwalcza zwyczaje pijackie. Dlatego każdy pojedyńczy członek bractwa powinien uważać sobie za punkt honoru tam, gdzie sposobność ku temu się nadarzy, występować taktownie, lecz stanowczo przeciw zwyczajom pijackim, a osobliwie przeciwko zmuszaniu do picia.

4) Bractwo ma czuwać nad przestrzeganiem ustawy przeciwalkoholowej i dbać o wykorzystanie wszelkich przepisów prawnych, zwalczających alkoholizm. Powinno bractwo wyrabiać opinję publiczną w kierunku nieprzychylnym dla szynkarzy. Na wypadek stwierdzenia nadużyć ustawy, mogłoby bractwo udzielić osobom, które wchodzą w grę, a więc przeważnie szynkarzom, upomnień, a po trzykrotnem złamaniu ustawy, podać władzom do ukarania.

5) Koroną prac bractwa będzie założenie gospody bezalkoholowej. W takiej gospodzie powinny być napoje bezalkoholowe, jak moszcze, limoniady, kwas, wody stołowe i gazowe, mleko, herbata, kawa. W gospodzie takiej powinna być wzorowa czystość, potrawy smaczne, zdrowe i tanie, a wtenczas i wielu nieabstynentów stanie się jej stałą klientelą.

Pracując społecznie, bractwo nie powinno zapominać, że jest organizacją kościelną. Dlatego urządza wspólną Komunję św. 3 razy w roku: 2 lutego, 15 sierpnia i 8 grudnia; dnia 3 lutego urządzi nabożeństwo za zmarłych członków.

Bractwo poza „Świtem“ dla zarządu, powinno prenumerować „Przyjaciela Trzeźwości“ dla członków. „Świt“ kosztuje kwartalnie 1 zł., a „Prz. Trz.“ rocznie 75 gr. Zamawiać w Poznaniu, ul. Marcinkowskiego 26.

Weźmy się szczerze do pracy w bractwach, a w wielu wypadkach będą mogły one zastąpić i akcję katolicką, gdzie ona słabo idzie. *X. J. Matulewicz.*

KRONIKA KOŚCIELNA I RELIGIJNA.

I. Kronika archidiecezjalna.

Kapłańska adoracja Najśw. Sakramentu. — Pierwsza kapłańska adoracja Najśw. Sakramentu w roku 1933 odbędzie się dn. 2 lutego, o godz. 7 wiecz., jak zwykle, w kościele św. Jerzego.

„Środy“ u Arcypasterza. — „Środy“ w styczniu br. były poświęcone omawianiu poszczególnych kwestyj, stosownie do wygłoszonych przez prelegentów referatów, jak np. śpiew gregorjański, kolędy, zagadnienie związane z Akcją Katolicką i t. p. Zazwyczaj frekwencja księży bywa dość liczna.

Remont Bazyliki. — Prace nad umocnieniem portyku Bazyliki zbliżają się ku końcowi. W dniu 22 bm. odbyła się próba wyników kontrolnego odwiercania rdzenia jednego z pali betonowych, założonych pod portykiem Bazyliki. Dokonano wiercenia do głębokości 6,33 mtr. Wydobyty rdzeń pala wykazuje, że beton we wszystkich przekrojach jest jednolity i odpowiedniej jakości, co daje całkowitą gwarancję mocy i trwałości. Wobec tego komisja techniczna uznała wyniki próby za zupełnie zadawalniające. Niestety, roboty te mogą ulec wstrzymaniu, o ile nie będą napływały składki, stanowiące jedyny „fundusz“ na ratowanie Bazyliki. O te składki, jak wiadomo, obecnie bardzo trudno. W dodatku wroga akcja niektórych organów prasy wileńskiej które, występując przeciw Arcypasterzowi naszemu, wyraźnie nawołują do zaprzestania składek na rzecz remontu Bazyliki. Intencje tego rodzaju prasy są zrozumiałe: sparaliżowanie akcji ratunkowej i wywołanie przez to zamętu w życiu religijnem i stosunkach kościelnych w archidiecezji. Trudno bowiem przypuścić, żeby piszący w tych dziennikach nie zrozumieli tego, że ani Arcybiskup-Metropolita wileński, ani Kapituła, chociażby się wyrzekli całkowicie i dotacyj i pozostałości dawnych dóbr kościelnych, czego nie mają prawa uczynić, nie mogą uratować jeszcze dotąd zagrożonego poważnie gmachu świątyni. Wszelkie tedy podburzanie opinji w związku z remontem Bazyliki ma jeden wyraźny cel — wbijanie klina pomiędzy władzę duchowną a społeczeństwo katolickie i przygotowywanie w ten sposób gruntu do wymarzonego ideału walki z Kościołem. Nie inny też cel ma wzniecona wrzawa przez te również organy w sprawie rzekomo zagrożonych gobelinów, którym dotychczas jeszcze nic nie zagraża, prócz chyba opieki niepowołanych czynników. Że i ta wrzawa zmierza do jednego celu, dowodzi liczny udział w niej niekatolików lub odstępców od Kościoła, jak również zaprojektowana akcja zbiórki na rzecz wykupu gobelinów; nie pytano nawet, czy jedyny prawny ich właściciel — kapituła metropolitalna, chce je sprzedać. Mamy nadzieję, że te wybryki nie osiągną tego, do czego zmierzają, mogą jednak znacznie utrudnić ratowanie Bazyliki, przynajmniej tak długo, dopóki opinja się nie zorjentuje. Inicjatorzy wrogiej akcji mogą się pocieszyć: osiągnęli narazie to, co zamierzali. Bazylika jeszcze długo będzie zamknięta.

Walne zgromadzenie Związku kapłanów „Unitas“ archid. wileńkiej. — D. 18 stycznia r. b. odbyło się Walne Zgromadzenie Związku Kapłanów archid. wil. „Unitas“. W Zgromadzeniu wzięli udział przedstawiciele wszystkich niemal dekanatów archid., z małemi wyjątkami. Szczegółowsze sprawozdanie będziemy mogli podać dopiero po otrzymaniu

protokółu od prezydjum Zgromadzenia.

Kurs Misyjny w Wilnie.—W dn. 17-go b. m. został otwarty w Wilnie kurs misyjny dla prelegentów, instruktorów i lotnych katechetów, urządzony staraniem „Stowarzyszenia dla Misyj Wewnętrznych w archidjecezji wileńskiej". Kurs obejmuje 81 prelekcyj, wyczerpujących całokształt zagadnień religijnych i społecznych, potrzebnych dla wiadomości prelegentów, instruktorów i katechetów. Kurs trwać będzie do dn. 17. III br. Wykłady odbywają się w gmachu U.S.B. i zgromadzają wyjątkowo liczny zastęp stałych i przygodnych słuchaczy. Wszystkie prelekcje, pomimo popularności, stoją pod każdym względem na bardzo wysokim poziomie.

Akademja misyjna w Grodnie. – Ostatniemi czasy akademicy grodzieńscy, zrzeszeni w swych kołach misyjnych, zorganizowali w teatrze miejskim akademję misyjną. Sala teatru była szczelnie wypełniona; jest to dowodem zrozumienia idei misyjnej przez miejscowe społeczeństwo katolickie. Po słowie wstępnem, w którem mówca podkreślił, że dziś akademicy przychodzą do starszego społeczeństwa, aby okazać swe przywiązanie do wiary Chrystusowej, orkiestra 76 pp. odegrała hymny — papieski i narodowy. Potem jedna z akademiczek wygłosiła referat p. t.: *Cel i znaczenie akcji misyjnej*. W dalszym ciągu programu wykonano dwie melodeklamacje misyjne, a następnie odbyło się wyświetlenie przezroczy z życia i pracy polskich księży misjonarzy w Chinach.

Zgon pierwszego prezesa Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie. — D. 16 stycznia rb. zmarł w Wilnie Stanisław Białas, b. dyrektor Banku Polskiego w Wilnie. członek i prezes wielu instytucyj społecznych, filantropijnych, kulturalnych i gospodarczych, człowiek o głębokich przekonaniach katolickich i niezmordowany pracownik na gruncie społecznym i religijnym. Kondukt zwłok z kość. św. Jakóba na cmentarz św. Piotra na Antokolu w dn. 19 stycznia stał się prawdziwą manifestacją katolickiego Wilna. W kondukcie wzięły udział liczne poczty sztandarowe, przedstawiciele różnych instytucyj i wielkie tłumy publiczności. Bezpośrednio po pogrzebie w sali Tow. Chrześc. Domu Ludowego odbyła się akademja, poświęcona uczczeniu zmarłego.

Requiescat in pace.

II. Kronika krajowa.

Święto rodziny.—W niedzielę po Trzech Królach zwyczajem dorocznym odbyły się na terenie archidiecezyj gnieźnieńskiej i poznańskiej obchody, poświęcone odrodzeniu i wzmocnieniu węzłów życia rodzinnego. Po uroczystych nabożeństwach w kościołach odbyły się po parafjach akademje, na których wygłoszono odczyty o znaczeniu rodziny z punktu widzenia religijnego, społecznego i państwowego. W Poznaniu uroczystości wypadły niezwykle imponująco. Sala olbrzymia teatru „Słońce" wypełniła się po brzegi publicznością. W akademji wziął udział JEm. Ks. Kardynał Prymas Augus Hlond, który przy tej okazji wygłosił przemówienie, charakteryzujące współczesny kryzys moralny, przeżywany przez społeczeństwo, który musi odbijać się szkodliwie i na życiu rodzinnem.

Bratnia pomoc duchowieństwa diecezji włocławskiej. — JE. Ks. Biskup Radoński dekretem powołał do życia nową instytucję kościelną pod nazwą: „Bratnia Pomoc Duchowieństwa Rzymsko-Katolickiego Diecezji Włocławskiej". Celem Bratniej Pomocy w pierwszym rzędzie jest udzielanie zapomóg na leczenie kapłanom diecezji, pozbawionym środ-

ków; w drugim rzędzie, o ile ci są całkiem zaopatrzeni, uczestniczenie w wydatkach na leczenie, ponoszonych przez członków oraz tworzenie i utrzymywanie własnych lecznic i zakładów wypoczynkowych.

Jubileusz beatyfikacji bł. Jana z Dukli. — W roku bieżącym przypada 200-letnia rocznica beatyfikacji bł. Jana z Dukli, którego relikwje spoczywają w kościele OO. Bernardynów we Lwowie. Z tego powodu główne uroczystości jubileuszowe odbędą się w lipcu br. Dnia 17 stycznia nastąpiło otwarcie roku jubileuszowego uroczystą sumą o godz. 10 z kazaniem.

Budowa „Marianum". — Sodalicyjna młodzież akademicka w porozumieniu ze starszem społeczeństwem przystąpiła do budowy Akademickiego Domu p. n. „Marianum", który ma zapewnić studentom wyższych uczelni lwowskich kulturalne pomieszczenie, naukowy Instytut Maryologiczny, aulę i salę na pomieszczenie wszystkich oddziałów działalności sodalicyjnej, kaplicę dla młodzieży

Tematy na miesięczne konferencje duchowieństwa w diecezji łomżyńskiej. — JE. Ks. Biskup wyznaczył na konferencje duchowieństwa w r. 1933 nast. tematy: styczeń: *Ustawa z dnia 17 marca 1932 r. o chowaniu zmarłych,* luty: *Symbolizm nabożeństw wielkotygodniowych,* marzec: *Jak ująć naukę z ambony o liturgji Mszy św.*, kwiecień: *De absolutione danda, differenda, neganda,* maj: *De impedimentis voti et mixtae religionis,* czerwiec: *Jak ująć naukę z ambony o chrzcie pod względem historycznym i liturgicznym,* październik: *Ustawa z d. 17 marca 1932 r. o składkach kościelnych,* listopad: *De ratione agendi cum occasionariis cum consuetudinariis, recidivis,* grudzień: *O obowiązku słuchania Mszy św., kto jest obowiązany i sposób obecności.*

Tydzień Propagandy Trzeźwości. — Staraniem Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej w Poznaniu odbędzie się w dniach od 1 do 8. II. 1933 r. pod hasłem: „Przez trzeźwość do odrodzenia" Tydzień Propagandy Trzeźwości.

III. Kronika zagraniczna.

Rok Święty. — W dniu 6 stycznia r. b. Ojciec św. Pius XI ogłosił bullę, zapowiadającą Jubileusz. Bulla odczytaną została dn. 15 stycznia w przedsionku bazyliki św. Piotra, jak również w innych bazylikach. Zapowiedziane są nadto trzy inne bulle, dotyczące Roku Świętego i sposobu korzystania z łask duchownych w Rzymie i poza Rzymem. W dniu 13 stycznia r. b. ukonstytuował się Centralny Komitet Roku Świętego z J. Em. kard. Marchetti-Selvagiani, wikar. Rzymu, jako prezesem, na czele. Oficjalny biuletyn włoskiej Akcji Katolickiej poświęca ostatnio obszerny artykuł Roku Świętemu, ogłoszonemu przez Ojca św., i wyraża nadzieję, że hasłem jego będzie rozwiązanie tych międzynarodowych problemów, od których zależy pokój. Oznajmiając dalej, że Akcja katolicka wszystkich narodów pragnie odpowiedzieć na wezwanie papieskie jaknajwiększym wysiłkiem ku uświetnieniu Roku Jubileuszowego, przypomina, że przedmiotem obchodów jest uczczenie tych boskich wydarzeń, które stały się źródłem cywilizacji chrześcijańskiej. Wyraża przeto pragnienie, by Jubileusz mógł zasłużyć na miano „Jubileuszu Cywilizacji" a zaszczytna ta nazwa pozyskaną może być tylko wtedy, gdy ludy chrześcijańskie potrafią w ciągu Roku Świętego przyczynić się do odnowienia tego życia gospodarczego i tej solidarności świeckiej, które są przedmiotem studjów i rozważań wszystkich rządów świeckich.

LISTA SKŁADEK NA RATUNEK BAZYLIKI WILEŃSKIEJ.

(2).

Barll Władysław, Kraków 1,50, ks. prał. Łucjan Chalecki, jako prefekt Wilno 730, Bartosiewicz Ludwik, Kraków 2, Bigoszowa W., Kraków 10. Szpital Bonifratrów, Kraków 37,70, Brachel Walerjan, Kraków 5, Budkiewicz Jan Kraków 2, Bujwid Odon, Kraków 9, Burtan Stanisław, Kraków 5, „Cmielów“ Fabryka Porcelany, Kraków 5, Danek Kazimierz, Kraków 5, Czapliński Juljan, Kraków 2, Muzeum Im. Adama Ks. Czartoryskiego, Kraków 5,50, Dąbrowski Marjan, Kraków 24,50, Dembiński Adam, Kraków, 5, Dobija Kazimierz, Kraków 20, Dom Profesorów Uniw. Jagiell., Kraków 6,50, Dorawski Józef, Kraków 25, Drukarnia Kolejowa, Kraków 11,65, Dyrektor Dróg Wodnych, Kraków 7,50, Dyrektor Elektrowni Miejskiej, Kraków 20, Emilewicz Józef, Kraków 2, Gimnazjum IV, Kraków 21, Goetel Walery, Kraków 5, Górski Stanisław, Kraków 2, Grosse Juljusz, Kraków 10, Gutkowski Stanisław, Kraków 1, Habuda Michał, Kraków 5, Herget Stanisław, Kraków 12, Hoesick Ferdynand, Kraków 25, Hotel Narodowy, Kraków 2, Kalczyński Teodor, Kraków 5, Kaplicki Mieczysław, Kraków 19,50, Komornicki Stefan, Kraków 6, Kozłowski Marjan, Kraków, 2, Kostanecki K., Kraków 40, Krokiewicz Antoni, Kraków 10, „Kryształ“, Kraków 5, Kusionowicz Marcin, Kraków 5, Ilustrowany Kurjer Codzienny, Kraków 10, Pozniak Stanisław, Kraków 1, Dyrekcja Kolei Państwowych, Ambulatorjum Lekarskie, Kraków 5, Dyrekcja Kolei Państwowych, Wydz. Handlowo-Taryfowy, Kraków 6,02, Kełkiewicz Zdzisław, Kraków, 17,81, Hurtownia Tytuniowa Inwalidów Wojennych, Kraków 5, Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej, Kraków, 20, Izba Skarbowa, Kraków, 11,45, Izba Skarbowa, Wydz. Emerytur i Rent, Kraków 8,20, Kierownictwo Budowy mostu na Wiśle, Kraków 10, Ojcowie Dominikanie, Kraków 10, Ojcowie Kapucyni, Kraków 7, Ojcowie Karmelici Bosi, Kraków 10, Ojcowie Paulini, Kraków 5, Ojcowie Reformaci, Kraków 17,40, Kanonicy Regularni, Kraków 1,20, Ks. Misjonarze, Kraków 5. P.P. Franciszkanki przy Kość. św. Andrzeja, Kraków 3, S. S. Matki Bożego Miłosierdzia, Kraków 2, Kwiecińska Jadwiga, Kraków 8,45, Macharski Leopold, Kraków 19,60, Macharski Franciszek, Kraków 10, Małaszyński Piotr, Kraków 4,50, Mańkowska Antonina, Kraków 5, Mańkowski Antoni, Kraków 10, Mączyński Maciej, Kraków 2, Mączyński Franciszek, Kraków 25, Natanson Henryk, Kraków 28, Dyrektor Muzeum i Domu Matejki, Kraków 3, Miejski Urząd Poboru Nr. 22 i 23, Kraków 3, Miejski Urząd Poboru Nr. 20 i 21, Kraków 10, Michalski i Wexner, Kraków 2, Maciąg Adam, Kraków 5, Kumer Augustyn, Kraków 10, Krawczyński Marjan, Kraków 1, Nowicki Józef, Kraków 4, Nowak Jan, Kraków 4,50, Nowicki Zygmunt, Kraków 1, Ocetkiewicz Ludwik, Kraków 10, Ostoja-Ostaszewscy hr. Adam i Marja, Kraków 3, Ostrowski-Bełza Kazimierz, Kraków 20, Ostrowski Jan, Kraków 1, Otorowski Władysław, Kraków 5, Pacanowski J., Kraków 10, Palonek Józef, Kraków 1, Pannenko Eust, Kraków 2, Państwowe Seminarjum Męskie, Kraków 28, Prażmowski-Belina Władysław, Kraków 20, Palaczek-Kornecki Tadeusz, Kraków 10, Urząd Radjotelegraficzny Stacji Odbiorczej, Kraków 3,30, Urząd Radjotelegraficzny Stacji Nadawczej, Kraków 2,20, Naczelnik Urzędu Pocztowego, Podgórze-Płaszów, Kraków 1, Naczelnik Urzędu Pocztowego Nr. 2, Kraków 6, Urząd Pocztowy Oddział Nadawczy Nr. 1, Kraków 1,60, Urząd Pocztowy — Oddział Listowy Nr. 1, Kraków 30,80, Naczelnik Urzędu Pocztowego Nr. 1, Kraków 7, Urząd Pocztowy, Oddział Pakietowy Nr. 1, Kraków 7,20, Naczelnik Dyrekcji Poczt i Tel., Kraków 3,90, Dyrekcja Poczt i Tel. Oddz. Samochodów, Kraków, 5,

Urząd Telegraficzny. Oddział Rachunków Tel. i Telegr., Kraków 5, Urząd Telegraficzny — Oddział Telegr., Kraków 7,10, Dyrekcja Poczt i Telegrafów, Oddział Osobowy, Kraków 6,50, Różnowska Marja, Kraków 2, Potocki hr. Franciszek, Kraków 10, Ronka Eugenjusz, Kraków 5, Kierownik Wydz. Karn. Sądu Okr., Kraków 2, Prezes Sądu Okręgowego, Kraków 18,10, Prezes Sądu Apelacyjnego, Kraków 9,45, Sarnecki Mieczysław, Kraków 1, Piasecki A., Kraków 10, Peroś Jan, Kraków 5, Pelz Rudolf, Kraków 2, Sroka W., Kraków 2, S. S. Najśw. Rodziny z Nazaretu w Krakowie 10, Semkowicz Władysław, Kraków 20, Sąd Rozjemczy dla Zkł. Ubezp. od Wypadków, Kraków 12, Chemiczna Pracownia Miejska Magistratu m. Krakowa 4, Magistrat m. Krakowa — Administrator Ekonomatu, Kraków 2,50, Magistrat m. Krakowa Wydział I Kraków 5, Magazyny Zw. Ekon. Kółek Roln., Kraków 8, Magazyny Towarowe Kolei Państw., Kraków 6, Miejska Straż Pożarna m. Krakowa 32,25, Magistrat m. Krakowa Komisarjat Obwodu IV dla dzieln. XXI, 3 zł., Magistrat m. Krakowa — Urząd Ewidencji Kontroli ruchu ludności 8,80, Magistrat m. Krakowa Miejski Urząd Opłat i Podatków Pośr. 14,85, Nitsch Kazimierz, Kraków 12, Sawicki-Stella, Kraków 5, Rothe Antoni, Kraków 16,10, Prokuratorja Gen. Rzeczyp. Polskiej, Kraków 7,45, Prauss Marja, Kraków 3, Mussil Tadeusz, Kraków 8, Miejska Kolej Elektryczna, Kraków 10, Ślęzak Adam, Kraków 5, Akademicka Sodalicja Maryańska, Kraków 6, Stachiewicz Piotr, Kraków 5, Stowarzyszenie św. Zyty, Kraków 15, Stryjeński Tadeusz, Kraków 5, Związek Strzelecki, Kraków 12, Syska Stanisław, Kraków 5, Szkoła Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego, Kraków 2,50, Szydłowski Tadeusz, Kraków 10, Uniwer. Jagiel. Dziekan Wydz. Praw., Kraków 19, Kwestor Uniwer. Jagiel., Kraków 100, Uniwer. Jagiel. Kier. Zakł. Chem. Kraków 9, Uniwer. Jagiel. Kier. Zakł. Mineralogicznego, Kraków 6,50. Tarnowski Hr. Zdzisław, Kraków 5, Tesarzowa Walentyna, Kraków 2, T-wo Urzęd. Miejskich, Kraków 20, Wilczyński Ludwik, Kraków 2, Walicki Tadeusz, Kraków 7, Wasilewicz Feliks Kraków 34,70, Państw. Kier. Odnow. Zamku Wawel, Kraków 11, Wojew. Zakład Szkol. dla Inwal. Wojen., Kraków 2, Urząd Wojew. Nacz. Bez. Publ. Kraków 11,50, Urząd Wojew. Wydz. Przem. i Handlu, Kraków 1,80, XX. Zmartwychstańcy, Kraków 5, Zgromadzenie S. S. Sercanek, Kraków 10,40, Zieleniewska Jadwiga, Kraków 30, T-wo Strzeleckie, Kraków 25, Związek Legjonistów, Kraków 10, Zgliński L., Kraków 1, Abraham Władysław, Lwów 20, Adamiak J. S., Lwów 2, Akademja Medycyny Weter., Lwów 23, Błądziński H., Lwów 10, Pilewski J., Lwów 5, Zygmuntowicz I., Lwów 22, Arend Rudolf, Lwów 5, Baczewska Stefanja, Lwów 2, Baczyńska Marja, Lwów 2, Bank Gospodarstwa Krajowego, Lwów 500, Bank Polski, Lwów, 46,10 Ryż Jan, Przemyśl 5, Bardecki Stanisław, Lwów 8, Bernacki Ludwik, Lwów 5, Baworowski Hr. Michał, Lwów 20, Baworowski Hr. Michał, Lwów 15, Biuro Pośrednictwa Polińskiej H. Lwów 20,20, Bilik Mikołaj, Lwów 16, Biesiadeccy Wł. St. Lwów 9, Bielski Jan, Lwów 10, Biedrzycki Emil, Lwów 15, Bartosiński Jan, Lwów 0,50, Bartel Kazimierz, Lwów 2, Brzozowski Jan, Lwów 2, Brezdeniowa Ewa, Lwów 1, Bystrzonowski Włodzimierz, Lwów 5, Bruchnalski Gustaw, Dr., Lwów 1,50, Cegielski H. Lwów 2, Centralna Kasa Spółek Rolniczych, Lwów 10, Chrząszcz Szymon, Lwów 15, Chwalibowski Jerzy, Lwów 5, Cieszyńska Marja, Lwów 1 zł.

Drukowano za zezwoleniem J. E. Księdza Arcybiskupa - Metropolity.

Redaktor i Wydawca KS. LEON ŻEBROWSKI, Kan. Kapit. Metropol.

DRUKARNIA ARCHIDIECEZJALNA W WILNIE.

Pomóżcie nieszczęśliwym ociemniałym.

Powołując się na zarządzenie Kurji Metropolitalnej Wileńskiej z dn. 29. I. 1930 r. Nr. 548 w sprawie zbiórki na rzecz ociemniałych, Zarząd Kuratorjum nad Ociemniałymi w Wilnie, za wiedzą i zgodą J. E. Ks. Arcybiskupa - Metropolity, prosi P.Wielebnych XX. Proboszczów o łaskawe zachęcenie parafjan do składki i urządzenie kwesty w kościele w niedzielę zapustną (26. II. r. b.), kiedy się czyta ustęp z Ewangelji o cudownem uleczeniu ślepego od urodzenia, oraz o łaskawe przesłanie zebranych ofiar na konto Kuratorjum P. K. O. nr. 81.144.

O ile w parafji są dzieci ociemniałe, prosimy wpłynąć na rodziców lub opiekunów, aby skierowywali je do naszej instytucji **(Wilno, ul. Antokolska nr. 24);** otrzymają tam one wychowanie i naukę fachową, nauczą się rzemiosła praktycznego; łatwiejsze i milsze będzie ich dalsze życie. Zupełnie biedne dzieci utrzymujemy całkowicie bezpłatnie.

Cel Towarzystwa naszego wzniosły, mówi sam za siebie i ze wszechmiar zasługuje na poparcie.

Ze względu na kryzys, jaki przeżywa obecnie wraz z innemi instytucjami i nasze Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, Zarząd Kuratorjum jest głęboko przeświadczony, iż Wielebne Duchowieństwo nie odmówi swej skutecznej pomocy w tej zbożnej sprawie.

Dopomóżcie nieszczęśliwym ociemniałym.

Zarząd Kuratorjum nad Ociemniałymi w Wilnie.

Poszukiwanie Rodziców.

Panienka niewiadomego imienia i nazwiska, której gorącym pragnieniem jest odnalezienie rodziców swoich, niniejszem zwraca się do PW. Duchowieństwa wszystkich parafij w Wilnie i do Redakcyj pism z uprzejmą prośbą o podanie do wiadomości, ew. umieszczenie w prasie, prośby o udzielenie jakichkolwiekbądź wskazówek co do jej rodziców pod adresem: **Warszawa, Nowogródzka 48, m. 9. I. Chodecki** i pod: **E. Niewiadomskiej, Wspólna 20, m. 4, Warszawa.**

Rodzice panienki tej mieszkali w Wilnie na pierwszem piętrze z balkonem, zajmowali czteropokojowe mieszkanie, z których jeden pokoik odnajmowali. Matka była szczupła, brunetka, wzrostu wysokiego. Ojciec szatyn, wzrostu średniego, trochę utykał na nogę, chodził z teczką skórzaną.

Przed wojną Rodzice panienkę tę oddali w latach dziecięcych na krótki czas na wychowanie do Pani Żydowicz, następnie pamięta, że chodziła do szkółki freblowskiej za Ostrąbramą w bocznej ulicy przy targu. Przypomina sobie p. Bogucką, zamożną osobę, która bywała u jej rodziców i że ją nazywała ciocią.

Podczas wojny wywieziono ją wraz ze wszystkiemi dziećmi z freblowskiej szkoły do Wilna do internatu, skąd następnie wywieziono ją na wieś pod Wilnem do internatu pod nazwą „Kinderheim" — ochrona dla dzieci bezdomnych, skąd znowuż wywieziono ją ze wszystkiemi dziećmi do Wilna, gdzie przez krótki czas chowała się w internacie Opieki nad dziećmi, potem wyjechała do Pruszkowa pod Warszawą, gdzie się wychowywała do lat 18. Obecnie panienka ta liczy sobie lat 22. Nazywają ją Elizą Elzą Niewiadomską, ponieważ właściwego imienia i nazwiska swego nie pamięta.

Z NOWOŚCI WYDAWNICZYCH.

Ważna pomoc w pracy społecznej. — Nawet doświadczonemu pracownikowi społecznemu trudno jest z powodzi różnych, często wrogich Kościołowi, wydawnictw wyłowić materjał, nadający się bez zastrzeżeń do celów oświatowych. Konieczne są dokładne i fachowe wskazówki, co dana książka, czasopismo lub druk zawierają i czy rzeczywiście spełnią zadanie, do jakiego chcemy je przeznaczyć.

Rolę takiego przewodnika — informatora spełniać obecnie będzie „Książnica Społeczna". Przez wskazywanie i omawianie tylko wartościowych książek, czasopim i druków odda ona niewątpliwie wielkie usługi pracownikom społecznym, tak tym, którzy pracują w SMP., jak i innym.

„Książnica Społeczna" wychodzi cztery razy na rok w miesiącach: styczniu, marcu, maju i październiku. Prenumerata roczna 80 groszy. Redakcja i administracja: S. A. „Ostoja", Poznań, Pocztowa 15. P. K. O. 202.768.

Prawo przeciw pornografji. — Pod tym tytułem wyszła broszura, wydana przez S. A. „Ostoję" (Poznań, Pocztowa 15). Cena 45 gr. Autor, p. Władysław Oleksy, zebrał w niej najważniejsze przepisy prawne, zatwierdzone przez konwencje międzynarodowe i polskie ustawodawstwo.

Z obecnego zalewu pornografji widać, że nie wyzyskaliśmy dotychczas przysługujących nam praw do zabezpieczenia naszego społeczeństwa, a zwłaszcza młodzieży, przeciw zgubnym wpływom pornografji.

Broszura ta odda nieocenione usługi naszym pracownikom społecznym i duszpasterzom, przez przypomnienie tych ustępów prawodawstwa, na których oprzeć oni mogą skuteczną akcję zwalczania pornografji na terenie swego działania.

„Ostoja" wydała również *cztery wykłady* o zwalczaniu pornografji i popieraniu dobrej prasy. Wyszły one w świeżo zapoczątkowanem wydawnictwie *Żywe Słowo*, którego pierwsze n-ry noszą następujące tytuły:

Nr. 1. Felicja Żurowska: *O czystość w prasie i widowiskach.*

Nr. 2. Felicja Żurowska: *Potęga i znaczenie prasy.*

Nr. 3. Cz. Wolniewiczówna: *Walka z demoralizacją.*

Nr. 4. X. A. Marcinowski: *10 przykazań apostoła dobrej prasy.*

Żywe Słowo wychodzi stale, przynosząc materjały do wykładów, pogadanek i dyskusyj na aktualne tematy. Jest to duża pomoc dla prelegentów i kierowników organizacyj A. K., z której korzystać będą zapewne skwapliwie. Cena każdego n-ru *Żywego Słowa* 15 gr.

Emil Rewerowski—**Królowa Jadwiga-Polska Joanna d'Arc.** Warszawa. Kronika rodzinna. — Autor tej ciekawej pracy omawia w niej doniosłą sprawę beatyfikacji, a następ. kanonizacji Królowej Jadwigi. Kwestję tę jeszcze przed wojną poruszył ś. p. bp. Bandurski i był jej gorącym rzecznikiem. Wielka wojna i wypadki z nią związane, wstrzymały podjętą akcję, którą dziś z zapałem podnosi p. Rewerowski, Miejmy nadzieję, że ta szlachetna inicjatywa zostanie wreszcie uwieńczona pomyślnym wynikiem. Do osiągnięcia tegu celu, możemy się przyczynić wszyscy przez rozpowszechnianie pracy p. Rewerowskiego, mającej wyłącznie za zadanie jaknajwiększe rozszerzenie kultu Królowej Jadwigi.

Ks. Nikodemowicz. **Śpiewniczek** — wydany w formie książeczki do nabożeństwa. Śpiewniczek zawiera w sobie wszystkie śpiewy roku kościelnego, ułożone z nutami na jeden i dwa głosy; oprócz tego są w nim i najpotrzebniejsze modlitwy dla młodzieży. Oprawny w płótno barwne z pięknym napisem, wysyła się na żądanie po 85 groszy. (Przemyśl, ul. Katedralna 5).